

City-tour

AVAGY HÚSVÉTI BARANGOLÁSOK EGY BELVÁROSBAN

Maczó Péter

Azt a legnehezebb észrevenni, ami a szemünk előtt van.

JOHANN WOLFGANG GOETHE

A napokban, az egyik népszerű – ámbár milliárdos gondokkal küzdő (de ki nem?) – közösségi oldalon vidám felhívás invitált, hogy látogassak el a város szívébe, a húsvéti vásárra. Megtettem, nem is sejtve, hogy az Erzsébet híd–Petőfi Sándor utca–Vörösmarty tér és visszafelé: Váci utca és szűk környéke mily' csemegéket rejtget... Azaz nem is rejtgetei, hiszen komoly programok (és bódék) épültek erre, hogy az idejét és pénzét itt tölts és költő külföldiek (akik nem csupán gazdasági megfontolásból érkeztek hazánkba) – de STOP! ... jól érezzék magukat nálunk.

Cheho söröző (sic!) általában érdekes próbálkozás, amikor egy igazi retró (bár nem biztos, hogy csettintenek) neonja újraéled. Az új felirat vertikális és horizontális komponálása komoly kihívás volt az alkotónak...

Az **Ernst Galéria** klasszikusnak mondható faburkolatú portáljával és diszkrét feliratával hirdeti: itt kereskedelmi és filmplakátok. Az ívelt sarokkirakatokban két Belmondo-film posztere, messze jobb benyomást keltve, mint néhány méterrel távolabb, a néhai Jégbüfé mellé plántált hirdetőoszlop a Budapest Aréna aktuális programajánlatával. A **Fuga** kopottas bejárata Mátrai Péter köszöntésére invitál, az üveg mögötti – szokásos – havi műsor azért messze jobb a megszokottnál. A Katona József Színház attraktív redőnye a logó monogramjából készített dekormotívummal. (fent)

Krisztus megfeszítésének idején (péntek délután úgy három óra felé) hullámokban kavargó turisták vonultak, vagy még inkább falatoztak alkalmi büfék és talponállók szezonális böjti menüit kóstolgatva (úgy mint Pista borda, azaz kolbász pitában: 2500), vagy ismerkedtek egy igazi hungarikummal (kürtőskalács: 1500), ám akinek még többre is futotta, az a környék bármely szuvenírboltjában csipegethetett kedvére. Az üzletek rogyásig... a kínálat színe-java az utcára is kidőlt, bő kínálatát el se kerülhettem. Nos, ezek csak azon körülmények, amelyeket felvezetésként említek, miért is jártam arrafelé, és egyáltalán, így a tavasi nagytakarítások táján hogyan jutott eszembe mindaz, amit e néhány oldalon a szakmailag érzékeny Olvasó elé tárok. Persze a végén nyuszi is lesz... Több éve már annak, hogy a Graphifest ünnepségen (ama néhai Design Terminál épületében) sokak figyelmét felkeltette az akkor még fiatal tervezők méltán provokatív pannója, a Kossuth Lajos utca elár-

A **Vörösmarty tér** bódéinál, a sok józú (?) kalligráfia és a diletáns karikatúrák között talán a legfőbb a Copperplate antikva ívekre feszített hamis kapitális, amely brutális C és P kezdőbetűivel bizonyosan túléli a húsvéti vásárt. Stílus és ízlés, pizza and more... Elit belvárosi feliratok, avagy az animagnets visszahúz.

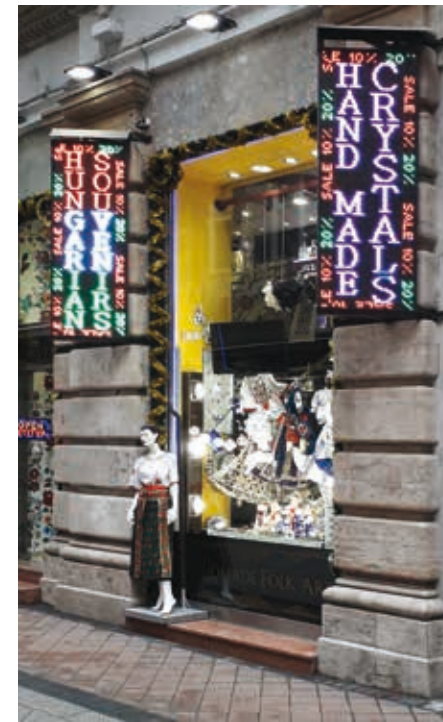

vult és lepukkadt üzleteit egységes arculatba öltöztető portálterve, amelyen ismert és új cégek (a valóság redesignjéért) jelentek meg. Nekem akkor, ott Zsótér László (még fiatal adjunktusként) az Iparművészetin végigvitt hasonló feladata volt a *déjà vu* előkép, amelyben a Lenin körút Nyugatitól a Novhét térig (ma Oktogon) tartó szakaszát tervezte újra hallgatóival. Annak meg már vagy 40 éve (!) – szörnyű. Van persze szörnyűbb is, ha ma értő szemmel körülnézünk, mert Goethének igaza volt. És – sajnos – Pablo Picassónak is, aki azt mondta: *Mindaz, amit el tudsz képzelni, valóság!* A kora délutáni bágyadt napsütésben meg-megállva, mobiltelefonnal készültek a felvételek. Igyekeztem csak a grafikai

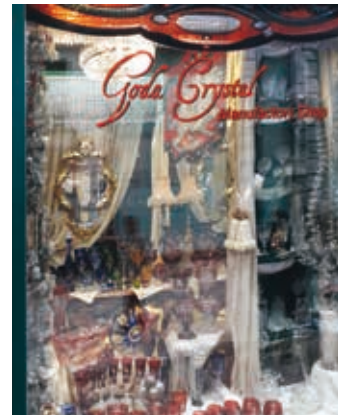

A **Váci utca** kapualjaiban talán a leggyakoribb felirat (a Hungary, Folkart és Souvenir mellett) a Thai masszáz. Izgalmas belegondolni, milyen kombinációkkal kínálják! Amíg az előbbieket original copy hímzések közé ékelte, matyónak álcázott bábuk és az utcán lengedező poros paprikafüzérek képviselik, az utóbbi soft képekkel – ugyanott. Még az idősebb Bush idején nyílt meg az első amerikai gyorsétterem, itt a sarkon. Akkor a pártfőttkár vendégül látta az elnököt. Nagy szám volt, heteken át óriási sorok kígyóztak egy igazi hamburgerért... Az üzletek közül most is kiválik a McCafé (helyesen!) lentről felfelé ívelő, átlós kalligráfiája. Az I love Budapest béna felirata egy másik amerikait idéz: Milton Glaser I love New York ikonikus monogramját, amelyet american typewriter betűkkel készített. – Ehhez nincs mit hozzáfűzni.

lényegét kiemelni, bár a belváros patinás épületei itt-ott kivillannak a tarka valóságból, az enyészet (és a gátlástalan dekoratőr) lyukakat ütött rajtuk. A szlomos városképet nem a dilettáns tipográfia teszi tönkre, mert a szövegeket felülírják a zsúfolt kirakatok. Kétségbeesett nyomulás és kudarcok. Valamikor (amikor még Fővárosi Tanács volt) működött egy építész zsűri, amely a városképért felelt, és csak az eléjük beterveztett és jóváhagyott portálok kerülhettek kivitelezésre. Virágölgyi Péter volt a tipográfus tagja...

Miért jut ez eszembe épp a cikk végén, amikor a spárgázó nyuszi a cukrászda kirakatában húsvét ünnepére emlékeztet? Egy jó manikűrös kéne, mert csak reszelgetem a körmeim és hülyeségeket beszélek össze-vissza. De ezt épp a nyuszika mondta – egy régi viccben – az oroszlánnak, mert félt, hogy az elégtételt vesz rajta... Hol vannak már azok az idők?

Ízlések és pofonok, vagy inkább csak az utóbbi... A felső képek a ritka kivételek, és mind külföldiek. A franciát mímelő cégértől csak néhány lépés az út a sweety giccses porcelánokig. Az egyetlen emberi az infotábla: mindent elmagyaráz.

